

Tilsynsrapport for Århus Friskole 2015

Efter 4 intense dage på Århus friskole, sidder jeg her og prøver at samle alle de forskellige indtryk fra et boblende, kreativt miljø, som man ikke kan undgå at blive glad i låget af at deltage i.

Der er højt til loftet og en enorm arbejdsiver hos både børn og voksne. Lærere og pædagoger gør deres yderste for at give eleverne en masse muligheder for læring på alle planer, som gør skolen til et ægte læringsmiljø.

I år bed jeg særligt mærke i den til tider svære logistik, det kræver at få plads til de mange spændende, kreative og udfordrende opgaver, man stiller eleverne. Det kræver forhandlinger og flytten rundt på timer, hvis man skal lave en animationsfilm f.eks. Grejet skal bookes og reserveres, mange skal tages i ed for at hele puslespillet kan gå op og projektet komme i gang. At arbejde kreativt med fagene er hele tiden en kæmpe udfordring for den, der holder i tømmerne. Det kræver ikke bare fantasi og indlevelse i sin klasses fysiognomi, men også masser af praktiske udfordringer hele vejen igennem og en stor grad af samarbejdsvillige kolleger.

Det virker, som om der er en høj grad af konsensus i lærergruppen omkring det at få tingene til at lade sig gøre. Men det må også kræve en stor mødeaktivitet og en stor evne til at være fleksibel.

Kreativitet har et element af kaos og uforudsigelighed i sig for at være ægte. Men når man arbejder med børn, kræver det også en blid styring, nærvær og fingerspidsfornemmelse. Den mærker man hele tiden som en rar stemning, der blæser gennem skolen, en grundlæggende respekt for eleverne og en stor omsorg.

Den daglige grundstruktur på skolen med spisepausen og de forskellige pligter og tjanser ligger som en tryk og forudsigelig ramme i dagligdagen og er den base, som kreativiteten kan udfolde sig fra. Den lange pause giver også et stort åndehul for børnene til alle mulige udendørsaktiviteter, som der i høj grad bliver bakket op om.

April er en fantastisk tid for børnene, der nu endelig kan komme på græs. Så det var rigtig dejligt at opleve alle rulleskøjterne, skateboardene, løbehjulene og cyklerne på den spritnye asfalt. Og nu med påbudt styrthjelm for alle! Overalt på det store legeområde var der gang i boldspil og legeaktiviteter. Oven over det hele knejser den nye Naturstation med sit flotte grønne firben over indgangspartiet.

Jeg var selvfølgelig enormt nysgerrig for at se og opleve den indvendigt, så jeg startede med at være med til en billedkunst/dansktimer i 2. klasse. Her var man i gang med nogle fine fold – ud – bøger på tykt lækkert papir. Bøgerne skulle handle om MIG SELV med farver og collage. Alle elever arbejdede intenst med deres bøger. Rummet er stort med godt lys med masser af skabsplads og depoter både inde og ude. Rart med den store port mod øst, der giver mulighed for at flytte undervisningen udenfor på en dejlig terrasse, der ligger uforstyrret fra resten af skolen.

I den anden afdeling af Naturstationen har man indrettet et fysiklokale, der bare siger spar to! Her findes alt det udstyr, der kræves, for at kunne føre eleverne op til 9.klasseprøven i fysik/kemi. Jeg var med til en time i 9. klasse, hvor opgaven var serie- og parallelforbindelser. Her blev arbejdet intenst med strømforsyninger, fatninger, pærer og ledninger, der skulle forbindes på forskellige måder. Eleverne arbejdede i grupper omkring de forskellige opstillinger og nedfældede deres resultater i et opgavehæfte. Sjovt at se, at det var pigerne, der var de mest ivrige og ambitiøse. En vigtig opgave for eleverne er at kende hele lokalets udstyr til punkt og prikke, vide, hvor de kan finde tingene og holde orden på grejet, da de skal kunne finde det til 9. klasseprøven. Det så ikke ud til at være noget problem.

Et andet fag, der bliver udfoldet på Naturstationen er det nye fag håndværk/design, der er noget i retning af sløjde, men med et lidt andet twist. Her var jeg med i en time i 5. klasse, hvor én gruppe elever havde savet figurer ud i plexiglas, som de var i gang med at lave en fod til i træ. Senere skal de forsyne figuren med laserlys, der er forbundet til en computer! Eleverne er ved at lære at bruge nogle flotte nyindkøbte dekupørsave. En anden gruppe skulle tegne de 13 bogstaver i navnet "Århus Friskole", som derefter skal saves ud, males og sættes op på skolen i arbejdsweekenden. En tredje gruppe var i gang med at lave nogle flotte sværd og fantasy-våben. En fjerde gruppe var ved at tage mål til nogle skabe ovre på den "gamle" skole, og fik nogle aha – oplevelser omkring centimeter og millimeter. Livlig aktivitet over hele linjen og nok at gøre for læreren!

Et nyt tiltag i Rød gruppe er det daglige læsebånd, som jeg blev inviteret til at overvære. Først troede jeg, at jeg var gået forkert, for der var ikke en lyd at høre i hele Rød gruppes område. Men pludselig opdagede jeg, at der sad og lå elever overalt på hynder og madrasser, stole og borde, i gang med alle mulige spændende bøger. Efter 20 minutters tid samledes alle og man fik en snak om, hvor vigtigt det er at holde fast i dette at læse bøger. Nyt for mig var argumentet: Det at læse bøger styrker empatien, fordi man uvilkårligt kommer til at sætte sig ind i andre menneskers tankegang! Det lyder rigtigt og er meget tankevækkende. Der er i dag en tendens til, at mange unge, især drenge, holder op med at læse i teenageårene, til fordel for computeren. Så god vind med læsebåndet, som virkelig så ud til at have en magisk virkning på eleverne!

Nede i Lillegul var jeg med i en dansktid i 1. klasse, hvor der blev læst højt af en spændende bog om en forældreløs pige, der kun har en hund at knytte sig til. Hun kommer på en klosteskole og hunden bliver taget fra hende. Fortællingen er et oplæg til et emne om følelser og børnene var dybt optagede og engagerede i historien. Set i lyset af erfaringerne fra Rød gruppes læsebånd og tankerne omkring empati, var der pludselig en klar sammenhæng.

I 4. klasse er man i gang med at lave små animationsfilm, et emne man har arbejdet med et stykke tid, hvor man har lavet handlingsforløb, kulisser og figurer i modellervoks. Jeg var så heldig, at jeg dukkede op netop på selve dagen, hvor filmene skulle i kassen. Her så man virkelig børnenes fantasi og opfindsomhed i fri udfoldelse. Børnene var delt i 4 grupper med hver sit computerstyrede kamera og hver sin historie, der skulle udfoldes. Sjovt at se, hvor vidt forskellige de fire gruppers film blev. Og hvor dybt koncentrerede de arbejdede. Det var også en opgave, der virkelig udfordrede til samarbejde. Senere skulle der lægges tale på og det har man nu fået gjort.

Da jeg som tilsynsførende skal holde et særligt øje på fagene dansk, engelsk og matematik, var jeg også med til et par engelsktimer i 2. og 3. klasse. Her fik eleverne en sjov opgave. De blev præsenteret for en familie med brødre og søstre, tanter og onkler afbildet med tegninger på et ark papir. Nu fik hver elev tildelt en rolle i familien, som de andre ikke kendte. Opgaven bestod så i at gå rundt og stille hinanden en masse spørgsmål, for at opklare, hvem man var i familien. På engelsk selvfølgelig. En god måde at få børnene til at snakke engelsk på, og de gik da også ivrigt til opgaven.

Et nyt tiltag på skolen er i øvrigt, at man tilbyder engelsk allerede fra 1. klasse.

I en matematiktime i 2. klasse var opgaven, at man skulle måle alt muligt på sig selv og hinanden. Alle gik rundt med målebånd og målte næser og smil og fodlængder og arme og ben osv. osv., hvorefter resultaterne blev noteret ned i regnebogen. Sjov time med den samme klasse, som er ved at lave bogen om sig selv ovre i billedkunstværkstedet.

Ugens store clou, som jeg var så heldig at overvære, var 8. klasses flotte forestilling over deres tur til Tanzania. Ud over de medrivende danse, sange og trommeopvisninger, var det imponerende at opleve, hvor naturligt eleverne stillede sig op og fortalte om deres fantastiske oplevelser fra dette fremmedartede land. Både om naturoplevelserne og strabadserne, men især var det gribende at høre dem fortælle om de mennesker, de havde mødt og var blevet venner med og det indblik de havde fået i fattigdommen og

levestandarderne i det hele taget. Det bliver en oplevelse for livet, som virkelig kommer til at sætte deres liv her i Danmark i perspektiv. Flot at skolen arbejder så intenst på at give eleverne denne dannelsesrejse.

Skolen lever ikke blot op til folkeskolens krav, den gør langt mere end det, den serverer for eleverne en hel verden af muligheder både kreativt, socialt og videnskabeligt.

Grenå 15/4 2015

Marianne Warming, certificeret tilsynsførende